

Epilepsie

Šílenství

Překousnutí jazyka

Křeč

Odvrácená tvář člověka

Démon

Utrpení a soucit

Divák se vcituje

OBRAZ JAKO VÝRAZ- problematika autora, národa a humanismu

Šalda, F. X.: Násilník snu. Několik glos k dílu E. Munchovu, *Volné směry IX* (1904-1905).

Rakušanová, Marie: Od křesťanského chrámu k pěticípé hvězdě – Od Fillova Čtenáře Dostojevského k Foltýnovu Dostojevskému, 2007.

- F. X. Šalda
  - – umělecká kritika (klíčová výstava Muchových děl 1905 v Praze)
  - – jazyk textu paralelní k výrazu díla
  - – hledání původnosti, autorské (národní???) „rasy“, podstaty
- Marie Rakušanová
  - – umělecko-historický diskurs
  - – hledání kulturních paralel (Dostojevský, německý expresionismus, komunismus)
  - – sleduje použité prostředky k vyjádření principu, filozofie, estetiky

JAZYK

- F. X. Šalda: *Géniova mateřština*
- Národní svéráz? Herder: *Volksgeist*, Hegel: *vývoj absolutního světového ducha*, Carl Schnaase: *Geschichte der bildende Kunst (1843-1864)*, problematika národního *stylu*
- Jazyky míst (chladné a horké povahy, latinské a barbarské-severské), dob (dvorská změkčilost a absolutistický-totalitní klasicismus), jazyk pocitů a touhy (abstrakce x vcítění)
- Rukopis a tahy štětce jako autorská stylistika (znalectví kresby)
- Roland Barthes: *Nulový stupeň rukopisu* vs. Walter Benjamin: *Autor jako producent*.
- M. Foucault: autor, který zasahuje do *discourse*.
- Lacan: „*subjektivita je zásadně nestálá a proměňuje se*“

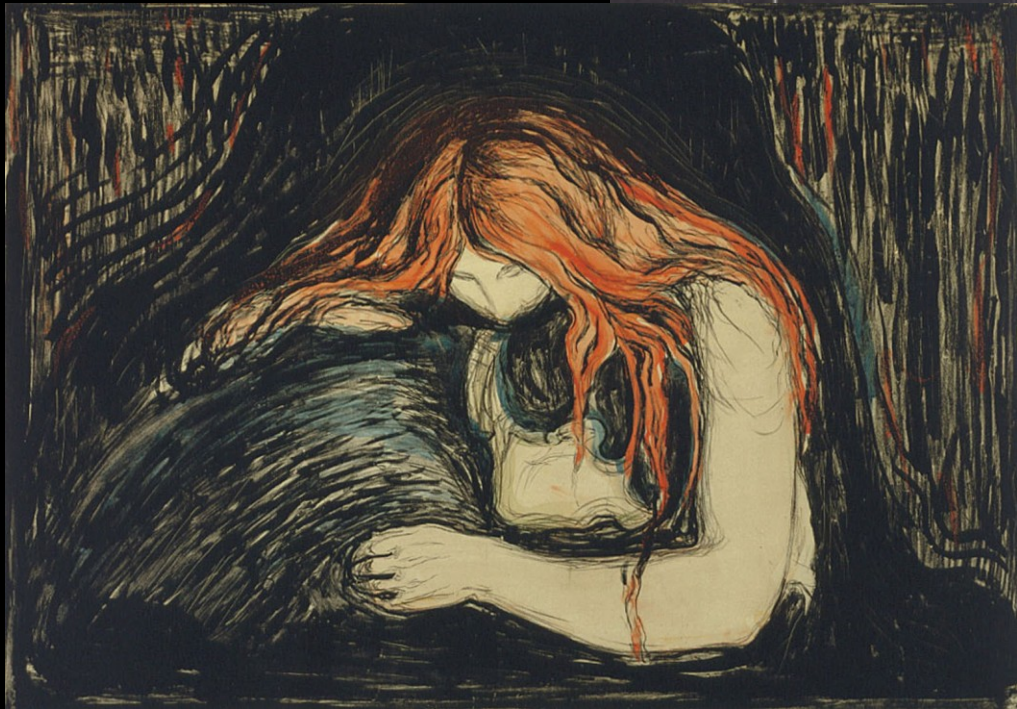
5. 2. – 12. 3. výstava SVU Mánes – Edvard Munch (74 obrazů, 46 grafik, 1 pastel)

*„fantomatická
rodinná dramata
střízlivě studené
hrůzy a jakési
strašidelné nudy
(...) starého
Strindberga“*

5. 2. – 12. 3. výstava SVU Mánes – Edvard Munch (74 obrazů, 46 grafik, 1 pastel)

5. 2. – 12. 3. výstava SVU Mánes – Edvard Munch (74 obrazů, 46 grafik, 1 pastel)

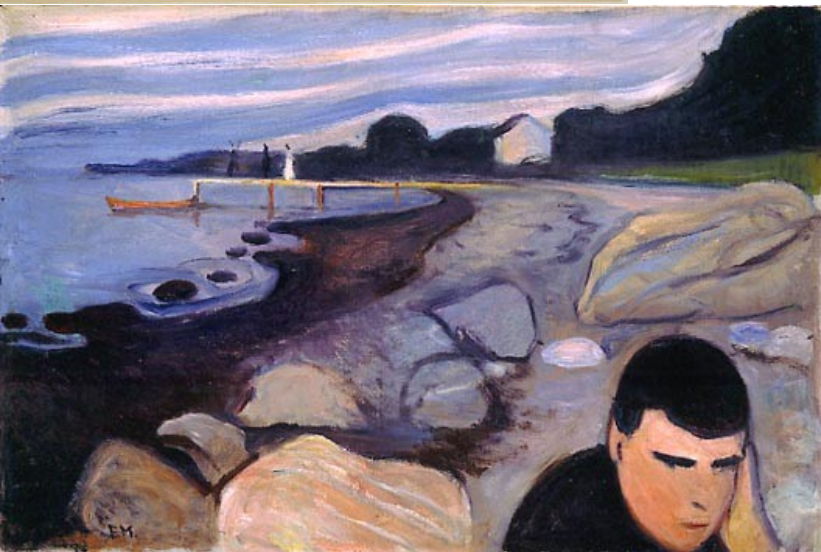
5. 2. – 12. 3. výstava SVU Mánes – Edvard Munch (74 obrazů, 46 grafik, 1 pastel)

*„vypravuje román
svých citů*

(...)

*psychologická
paradigmata“*

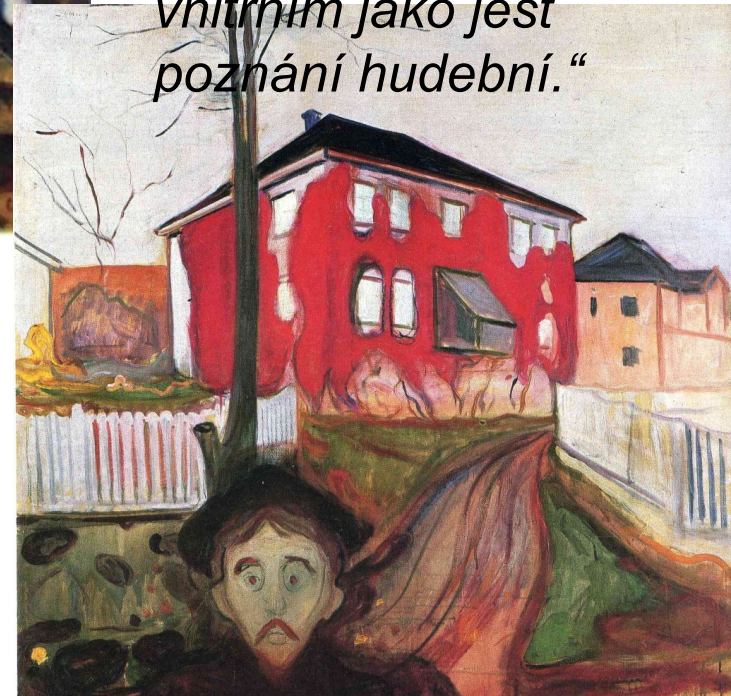
...nebo „satiry a panflety“?

*„barva mu není
pouhým měnným
jevem světla,
náhodným a daným
podkladem pro život
světla a atmosféry a
tedy čímsi relativním,
nýbrž samou
podstatnou věcí:
poznáním absolutním a
vnitřním jako jest
poznání hudební.“*

*„barva jest více než barvou: kamenem ve
stavbě, který nese a je nesen...“*

„Rasa“ malby?

Tizian:
Lukrécie

Giorgione: Samson
chycen filistýnskými

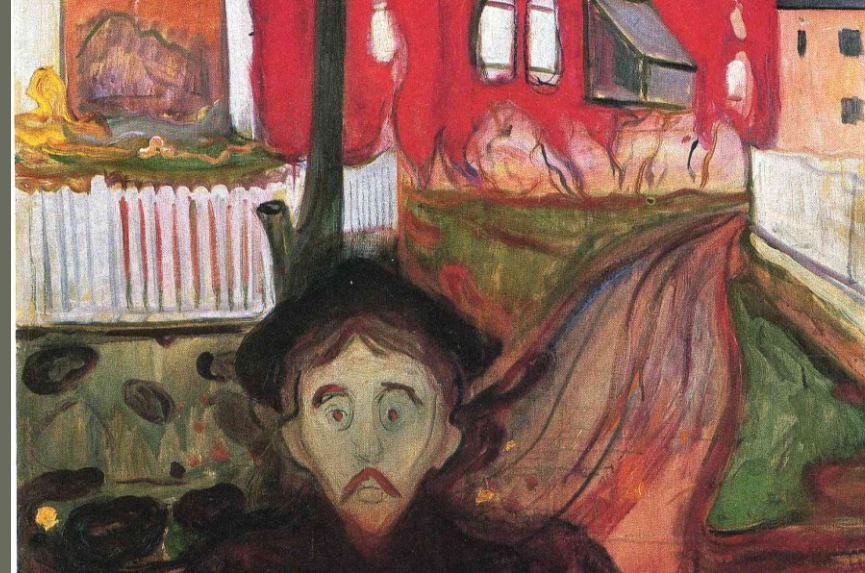
Tizian:
Svatý
Salvátor
(Spasitel)

*„jak tiše a čistě leží jeho pozorující
pohled na věcech“*

Paul Gauguin:
*Kristus na
Olivetské hoře,*
1889.

BARVA JAKO TÓN:

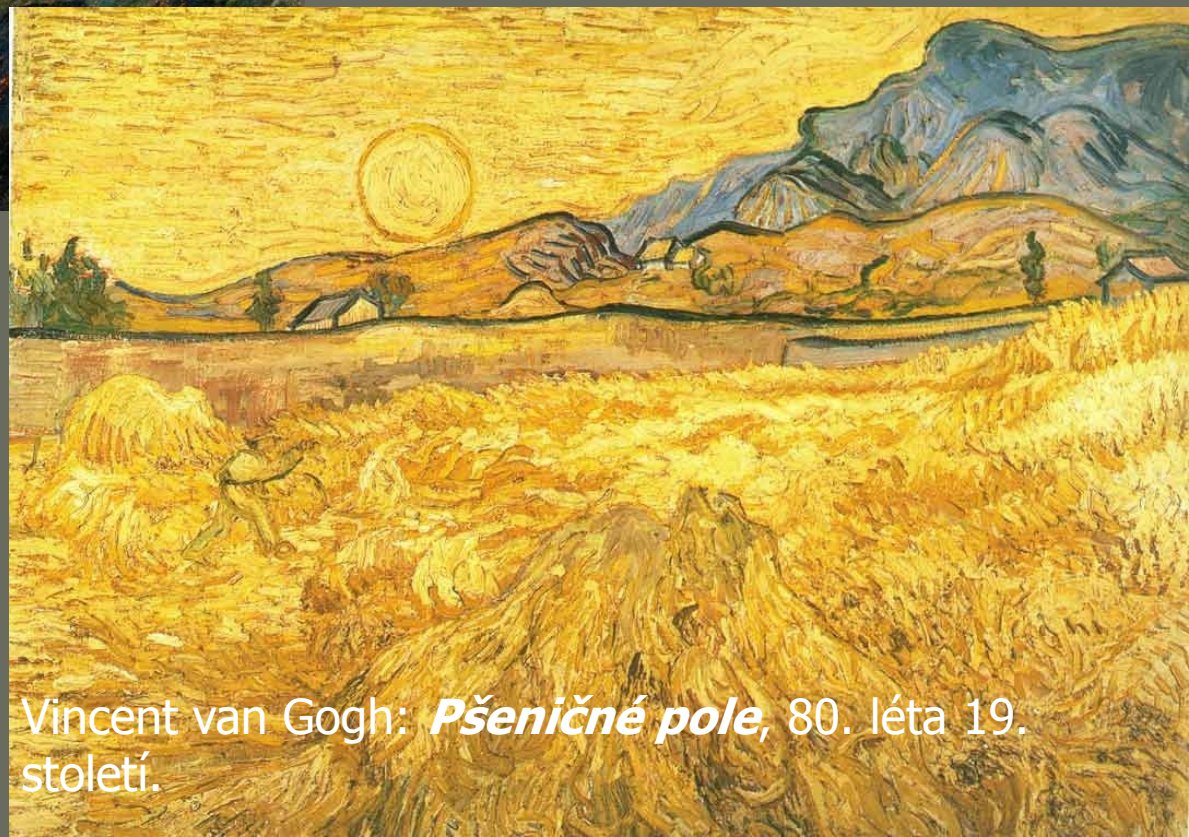
„poznání absolutní a
vnitřní jako jest poznání
hudební“

„Absolutní výtvarná potence“

„Žhavý výtrysk temných
tvárných sil rasy

„Absolutní barbarská
nádhra“

„Psychologická
paradigma“

Vincent van Gogh: *Pšeničné pole,* 80. léta 19.
století.

Emil Filla: *Čtenář Dostojevského*, 1907

František Foltýn: *Dostojevský*, 1922

Odilon Redon: Des
Esseintes, 1888.

Petr Zelenka (Fjodor Mi
Bratři Karamazovi
<http://www.youtube.com/related> (min 1:54)

Dostojevský jako prorok bolestné „ztráty“

***„sám uprostřed noci, pod oblohou, kte
neozářují útěšné majáky staré naděje!“*** (Karl
Huysmans: *Na ruby*) >> Josef Čapek

Erich Haeckel: *Dva muži u stolu* (1912).

**Mathias
Grünewald:
*Ukřižování,
Issenheimský
oltář.***

**Hans Holbein
ml.: *Mrtvý
Kristus*, 1521.**

Dostojevský jako apoštol nové víry: Otto Fischer Lamberg: *Čtyři evangelisté*, 1935 (Freud, van Gogh, Strindberg, Dostojevský)

Kultur und Alltag: Foto V. Chernov

Conrad Felixmüller: *Lidé nad světem*

György Lukács: *Různé třídy mají různé formy vědomí, ale pouze z úhlu pohledu proletariátu lze nahlížet na svět objektivně a pravdivě. Tím, že proletariát osvobozuje sebe, osvobozuje lidstvo.* (1923)

<http://www.youtube.com/watch?v=UrsV8SSJHE8> (min: 41:36)